

A 1776/hållbart**Tekijä:** Kestävä Pohjola -valiokunta**Käsittelijä:** Kestävä Pohjola -valiokunta**Valiokuntaehdotus Pohjoismaiden äänestä neuvotteluissa, jotka koskevat globaalia YK:n sopimusta luonnon monimuotoisuudesta****Ehdotus**

Kestävä Pohjola -valiokunta ehdottaa, että

Pohjoismaiden neuvosto suosittaa Pohjoismaiden ministerineuvostolle,

että se tekee yhteistyötä Pohjoismaiden neuvoston, Nuorten Pohjoismaiden neuvoston ja Nordbukin kanssa tavoitteena kehittää konsepti nuorten yhteispohjoismaisen toiminnan järjestämiseksi, jotta nuoret saadaan osallistumaan luonnon monimuotoisuutta koskevan globaalin sopimuksen laatimiseen, ja että se selvittää mahdollisuudet kehittää ideaa globaalista näkökulmasta

Pohjoismaiden neuvosto suosittaa Pohjoismaiden hallituksille,

että ne järjestävät tapahtumia ja siten osallistavat nuoria luonnon monimuotoisuutta koskevan globaalin sopimuksen laatimiseen yhteispohjoismaisen nuorten osallistamiskonseptin pohjalta

että ne edistävät nuorten tapahtumien järjestämistä globaalilla tasolla yhteistyössä Pohjoismaiden ministerineuvoston kanssa.

Taustaa

Sihteeristö esitteli valiokunnan kokouksessa Nuukissa 13. syyskuuta 2018 lyhyesti prosessin, jolla biodiversiteettisopimuksen puitteissa valmistellaan luonnon monimuotoisuutta koskevaa globaalia YK:n sopimusta. Vuoteen 2020 mennessä järjestetään useita kansainvälisiä neuvotteluita ja tapahtumia, joiden tarkoituksena on päästä yksimielisyyteen uuden sopimuksen sisällöstä. Sihteeristö korosti, että kansainvälinen yhteisö kehottaa kaikkia maita varmistamaan osanottajalähtöisen prosessin osallistamalla kansalaisyhteiskunnan, alkuperäiskansat, nuoret ja järjestöt. Sihteeristö totesi lisäksi, että on erityisen tärkeää osallistaa nuoret prosessiin. Valiokunta päätti antaa sihteeristölle tehtäväksi laatia luonnoksen valiokuntaehdotukseksi, joka koskee nuorten osallistamista prosessiin. Valiokunta päätti samalla keskustella aiheesta istunnon yhteydessä 31. lokakuuta pidettävässä

kokouksessa ympäristöministerien kanssa.

Kun biodiversiteettisopimus solmittiin vuonna 1992, kansainvälinen yhteisö päätti pysäyttää luonnon monimuotoisuuden kadon ja luonnon sekä sen ekosysteemien tuhoamisen vuoteen 2010 mennessä. Koska siinä ei onnistuttu, tavoitetta siirrettiin vuoteen 2020, ja maat hyväksyivät samalla strategisen suunnitelman (2011–2020), jonka 20 luonnon monimuotoisuustavoitetta (Aichi-tavoitteet) loivat puitteet täytöntöönpanolle. Luonnon tilaa kuvaavat kansainväliset raportit osoittavat kuitenkin selvästi, ettei tavoitteita vielä ole saavutettu. Lajeja häviää ja luontoa tuhoutuu niin laajalti, että se vaikuttaa ihmisen nykyisiin elinehtoihin ja uhkaa tulevien sukupolvien elinehtoja ja mahdollisuuksia. Tavoitteiden voimassaolo päättyy vuonna 2020, ja sen vuoksi on asetettava uusia tavoitteita.

Uudet tavoitteet maapallon luonnon monimuotoisuuden ja luonnonvarojen suojelemiseksi koskevat nuorten tulevia mahdollisuuksia ja elinehtoja. Sen takia on tärkeää antaa nuorille mahdollisuus osallistua aktiivisesti prosessiin. Juuri nuoret tulevat kehittämään tulevaisuuden kestäviä ratkaisuja, ja sen takia on tärkeää ottaa nuoret mukaan määrittelemään tavoitetaso uudelle globaalille luonnon monimuotoisuussopimukselle. Osallistuessaan prosessiin nuoret tuntevat asian omakseen, ovat aktiivisesti mukana ja luottavat poliittisiin prosesseihin ja järjestelmiin. Tämä toteuttaa myös osaltaan kestävyystavoitetta 16, jonka mukaan kaikilla tasoilla tulee turvata kuuntelevat, osallistavat, osanottajalähtöiset ja edustavat päätösprosessit.

Kestävä Pohjola -valiokunta ehdottaa, että kussakin Pohjoismaassa järjestetään nuorten tapahtumia – esimerkiksi huippukokouksia – alkusyksystä ja että istunnon 2019 yhteydessä järjestetään yhteispohjoismainen nuorten tapahtuma. Tämän toiminnan avulla mobilisoidaan edustava otos nuorista, nuorisopuolueista, etujärjestöistä jne. keskustelemaan ja vaihtamaan visioita globaalien luonnon monimuotoisuussopimuksen laatimiseksi. Tapahtumien (mahdollisesti huippukokousten) tavoitteena on antaa nuorille tietoa luonnon monimuotoisuudesta, tilanteesta ja haasteista, ja kehittää siten heidän osaamistaan. Tämä on tärkeää, koska Suomessa vain noin 25 prosenttia väestöstä tuntee käsitteen biodiversiteetti tai luonnon monimuotoisuus. Tanskassa 23 % ja Ruotsissa 60 % väestöstä tuntee käsitteen (Special EURO barometer 426).

Jotta kansallisten tapahtumien tuloksista voidaan laatia yhteenveto ja analyysija ja ennen kaikkea vahvistaa pohjoismaista ääntä, tarvitaan yhteispohjoismainen konsepti, joka koostuu muun muassa kysymyksistä, tausta- ja tiedotusmateriaalista sekä käytettävistä metodeista ja huippukokousten tulosten analyysista. Pohjoismaisten tapahtumien tuloksena on joukko suosituksia, jotka sisällytetään kansainvälisiin neuvotteluihin suoraan biodiversiteettisopimuksen kautta ja epäsuorasti EU:n ja yksittäisten Pohjoismaiden kautta.

Nuorten aktiivinen osallistuminen ja sen varmistaminen kytkeytyy läheisesti Pohjoismaiden ministerineuvoston uuteen ympäristö- ja ilmastoalan yhteistyöohjelmaan vuosiksi 2019–2024. Kohdassa 5.2 todetaan, että Pohjoismaat haluavat osallistua aktiivisesti prosessiin, joka koskee luonnon monimuotoisuutta koskevan sopi-

muksen vuoden 2020 jälkeisiä uusia globaaleja tavoitteita. Tämä priorisointi on yhdenmukainen kansainvälisen yhteisön päätöksen kanssa kehottaa osapuolia, hallituksia, paikallisyhteisöjä, nuoria jne. osallistumaan aktiivisesti ja edistämään uusien tavoitteiden laatimista. Tarkoituksena on, että tavoitteet ja niiden toimeenpano herättävät innostusta ja omistajuutta.

Kansainvälinen yhteisö katsoo usein Pohjolan suuntaan. Meidän hyvinvointimallimme, tekniset ratkaisumme ja osaamisemme ovat kysytyjä, ja monet maat pitävät Pohjolaa vihreään talouteen ja ympäristömyötäisiin yhteiskuntarakenteisiin siirtymisen mallialueena. Pohjoismailla on globaali vastuu, ja maiden kannattaisi ottaa johdettava rooli nuorten mobilisoimiseksi kaikkialla maailmassa. Tämä lähettäisi vahvan signaalin kansainväliselle yhteisölle kestävän tulevaisuuden tarpeellisuudesta sekä nuorten roolista ja osallistumisesta tämän prosessin yhteydessä. Pohjoismaat voivat näyttää esimerkkiä ja levittää nuorten osallistamiskonseptia kaikkialle maailmaan ja siten antaa "globaalin äänen nuorille".

Alustava aikataulu

Aikataulu	
Ennen kesää 2019	Konseptin/metodin kehittäminen nuorten huippukokouksia varten
Syksy 2019	Tapahtumien valmistelu ja järjestäminen
Alkuvuosi 2020	Tulosten esittely biodiversiteettisopimuksen puitteissa käytävissä valmistelemissa YK:n neuvotteluissa
Marras-joulukuu 2020	Tulosten esittely biodiversiteettisopimuksen 15. osapuolikonferenssissa

Valiokunnan näkemykset

Valiokunta pitää tärkeänä osallistaa nuoret aktiivisesti luonnon monimuotoisuutta koskevan maailmanlaajuisen sopimuksen laatimisprosessiin. Valiokunta katsoo myös, että Pohjoismaiden tulee kantaa vastuunsa ja olla ensimmäisten joukossa prosessissa, jonka tavoitteena on osallistaa nuoret maailmanlaajuisesti. Valiokunta viittaa myös globaaleihin kestävyystavoitteisiin, joissa juuri korostetaan, että on tärkeää varmistaa osallistavat ja osanottajalähtöiset päätösprosessit kaikilla tasoilla.

Valiokunta korostaa, että nuorisotoiminnan konseptia on mahdollisuuksien mukaan hyvä kehittää yhteistyössä asianomaisten pohjoismaisten ja kansainvälisten nuorisosedustajien kanssa, jotta luodaan vahvaa omistajuutta asiaan. Nuorten innostamisen ja opastamisen lisäksi tarvitaan laajempaa tiedottamista prosessista ja luonnon monimuotoisuudesta, koska aihe on monille vieras. Globaali luonnon monimuotoisuutta koskeva sopimus on tärkeä koko maailman väestölle, minkä vuoksi on huolehdittava riittävän laajasta viestinnästä ja tiedonvälityksestä.

Oslossa 30. lokakuuta 2018

Angelika Bengtsson (SD)
Cecilie Tenfjord-Toftby (M)
Emilia Töyrä (S)
Ingalill Olsen (A)
Jan Erik Messmann (DF)
Karin Gaardsted (S)
Ketil Kjenseth (V)
Laura Tàunâjik (S)

Matti Vanhanen (kesk.)
Rasmus Ling (MP)
Sofia Geisler (IA)
Susanna Koski (kok.)
Vilhjálmur Árnason (Sj.)
Villum Christensen (LA)
Willfred Nordlund (Sp)